

Hur skapar vi möjligheter till reflektion över handledningsprocessen?

Forskarutbildningskollegium vid IPD den 21 februari 2017

"Idag ställs andra krav på kommunikationen mellan handledare och doktorand och vi ska vid kollegiet diskutera hur vi på enkla men bra sätt kan dokumentera processen när upp till tre handledare möter en forskarstuderande. Hur skapar vi möjligheter till reflektion över processen? Hur gör vi för att dokumentera problem och möjligheter i handledningen?"

Studierektor för forskarutbildningen bjöd in till vårens forskarutbildningskollegium för institutionens handledare och doktorander med dessa ord och som utgångspunkt inför kollegiet var artikeln: Malfroy*, J. (2005). Doctoral supervision, workplace research and changing pedagogic practices. *Higher Education Research & Development*, 24(2), 165-178.s

Klara Bolander Laksov inledde med att prata om det hon såg som utmaningar i handledningssituationen och tog upp ansvar, deadlines och dokumentation. I början när en handledning är ny brukar hon gå igenom ansvarsfördelningen tillsammans med doktorand och handledare för att få en gemensam bild. När det gäller överenskomna deadlines är det alltid en svår balansgång hur hård man ska vara/hur långt *gummibandet* kan dras ut. Efter varje handledning får doktoranden sammanfatta och skicka ut detta till sina handledare. Klara föreslog också att man minst en gång om året avsätter en handledningsträff till att belysa själva handledningen. Hon avslutade med tre saker som ofta kan vara utmaningar för den forskarstuderande, a) att ändra sin identitet från att vara expert (yrke) till att vara novis (doktorand), b) att begränsa sig, vad är *good enough* och c) att skilja på sak och person när det gäller det kritiska förhållningssättet i relation till avhandlingsarbetet.

Förväntningar och roller och representation och dokumentation av processen

Kollegiet fortsatte med gruppdiskussioner utifrån förväntningar, roller och representation och dokumentation av handledningsprocessen.

Spridda röster utifrån *förväntningar*: - som doktorand vill jag ha utrymme att göra fel, att inte bli för styrd, men viktigast är att kommunikationen med mina handledare och mellan mina handledare ska fungera, - ibland är det svårt att veta vem man ska lyssna på och inser att förväntningarna på ett *rätt svar* är fel förväntning (doktorand), - jag vill se att doktoranden hittar sitt intresse och forskningsfrågan, - hur strikt och drivande ska man vara som handledare för doktorand jämfört med handledare för tex en c-uppsats (handledare), - mitt ansvar är att hålla processen (doktorandprojektet) igång, - det är önskvärt att handledare kompletterar varandra, dvs inte är för lika (handledare).

Spridda röster utifrån *roller*: - rollen mellan huvudhandledare och bihandledare är mest oklar för alla inblandade (handledare), - är det bra eller dåligt att tillsätta handledare med mycket olika syn på sin egen och doktorandens roll (handledare), - hur gör man vid en konflikt mellan handledare – både medveten eller omedveten (doktorand), - det är en inbyggd bit av både självständighet och beroende i doktorandrollen som man ska förhålla sig till (doktorand), - det är ett kaos i början innan man förstår att förändring och kritik ligger i sakens natur (doktorand), - en del doktorander kommer in med sin professionella yrkesidentitet/kompetens, hur utnyttjas den? (handledare)

Kollegiet tog upp att då handledningen gått från att vara huvudsakligen ett möte mellan handledare – doktorand, sker handledning nu i mycket större grad i grupp i olika sammanhang och det kan finnas ett ökat behov att *dokumentation*. Hur ska denna dokumentation gå till, vems ansvar, finns det en risk att teknik och metod överskuggar det mellanmännsliga?

Avslutningsvis beskrev doktoranden Tanya O'Reilly hur hon tillsammans med sina tre handledare använder Box (upphandlad molntjänst av SU) för planering och uppföljning av handledning som ett exempel på dokumentation. Fördelarna enligt Tanya är att alla samtidigt har tillgång till materialet, att man kan jobba i samma dokument och att man kan lägga in relaterade dokument och ljudfiler. Tanya och hennes handledare spelar in handledningsträffarna. Dokumentationen i Box blir också ett bibliotek som kommer att täcka hela doktorandperioden. Tanya poängterade också att det för henne är ett sätt att få struktur och ta kontroll/få ordet, tex att hon lägger in en dagordning inför varje handledarträff.